

Vítejte v aplikaci Visit.More

Aplikace Visit.More vám umožní nahlédnout do tajemného komplexu pohraničního opevnění. Věřím, že vás aplikace nadchne a uvidíme se osobně na jednom z prohlídkových okruhů.

Pavel Minář
Vedoucí muzea

V roce 1936 rozhodla československá vláda vzhledem ke zhoršující se mezinárodně politické situaci, že bude realizováno opevnění podél celé hranice státu, přestože v některých částech z finančních důvodů jen lehkým opevněním.

Opevnění se mělo skládat z tisícovek těžkých a lehkých objektů. Nejdůležitější místa měla být vyztužena dělostřeleckými tvrzemi, které představovaly nejmohutnější a nejdokonalejší část opevnění. Dělostřeleckou tvrz tvořil soubor pěchotních, dělostřeleckých, minometných srubů a vchodového objektu v podzemní vzájemně propojených chodbami a na povrchu obklopenými systémem překážek.

První úvahy o zabezpečení Rokytnicka se objevily již v roce 1934, a to z důvodů ochrany úseku mezi Zemskou branou a Komářím vrchem. Nakonec Rada pro opevňování vybrala pro obranu zmíněného úseku projekt stavby dělostřelecké tvrze „Hanička“. Vytyčení místa, kde se dělostřelecká tvrz Hanička bude nacházet, proběhlo mezi 1. až 6. dubnem 1936. Tvrz byla projektována do prostoru jižně od kóty Anenský vrch (985 m. n. m., dříve Ernestinenberg) v obtížně přístupném a hustě zalesněném terénu zhruba 6 km severovýchodně od Rokytnice v Orlických horách.

Výstavba tvrze spadala pod ženijní skupinové velitelství X. – Rokytnice v Orlických horách a tvrz byla budována na podúseku 3/X (původně 10/III) jehož velitelem byl mjr. stav. ing. Rudolf Hušák. Stavbyvedoucí pevnosti byl npor. stav. ing. Karel Beran. Podle stavebního deníku tvrze Hanička bylo prvním pracovním dnem na stavbě pondělí 14. září 1936. Panovalo slunečné počasí a mjr. ing. Rudolf Hušák zaznamenal, že na stavbě pracovalo 24 dělníků, 1 strojník, 5 tesařů, 1 zedník a 1 minér.

Dělníci skládali materiál na nádraží v Rokytnici v Orlických horách, odkrývali skálu na zkoušku kamene, planýrovali území pro dělnické ubikace, připravovali provizorní stavební kancelář (budovnici) u hájovny a provizorní boudu pro stavební inventář, kopali díry pro sloupky ohrady a káceli stromy na všech objektech.

Dělostřelecká tvrz Hanička měla všechny prostory a spojovací chodby tvrže umístěné hluboko v terénu, u hlavního muničního skladu bylo nad objektem 18 až 20 metrů skalního nadloží, v případě prostoru válečných kasáren se jednalo o 30 až 35 metrů.

Bojové objekty jsou s podzemním systémem spojeny hlubokými výtahovými šachtami s obvodovými nebo samostatnými schodišti, která jsou v případě srubu R – S 77 vysoké téměř 30 metrů v případě R – S 79A téměř 18 metrů. Stěny a stropní desky bojových objektů ohrožené nepřátelskou palbou tvořila konstrukce z velmi odolného železobetonu o tloušťce 3,5 metru.

Na konci září 1938, v době mnichovských událostí, nebyla tvrz dokončená k plné bojeschopnosti ve všech aspektech, zároveň nebylo dokončeno československé pohraniční opevnění v rozsahu, jak bylo plánováno. Je však jasně patrné, že dělostřelecká tvrz Hanička měla zcela zásadní strategický význam a úkoly v oblasti Orlických hor, kterou měla bránit.

Dělostřelecká tvrz Hanička zároveň představuje názornou ukázkou schopností, odhodlání a umu československého národa, armády, stavitelů a všech, kteří se podíleli na výstavbě československého pohraničního opevnění.